

Enheten för ledningsstab
Barbro Köhler Krantz, 08-730 95 63
barbro.kohler.krantz@av.se

Regeringskansliet
Arbetsmarknadsdepartementet
103 33 Stockholm

Remiss – Betänkandet Marknadsorienterade styrmedel för arbetsmiljöområdet (SOU 2009:97)

Sammanfattning

I Styrmedelsutredningens slutbetänkande behandlas marknadsorienterade styrmedel för arbetsmiljöområdet. Utredningen lägger fram förslag där marknadens drivkrafter kan användas så att arbetsmiljön kan bli ett konkurrensmedel med syfte att förstärka redan befintliga drivkrafter för en bättre arbetsmiljö. Arbetsmiljöverket är i grunden positiv till att arbetsmiljöcertifiering används som styrmedel men delar inte utredningens förslag om var detta ska regleras. Frågan om märkning, och därmed även tilläggsmärkning, behöver utredas vidare. När det gäller förslaget arbetsmiljökrav i upphandlingen anser Arbetsmiljöverket att idén är god men att det finns en del oklarheter. Arbetsmiljöverket delar utredningens förslag om arbetsmiljö i utbildningen och obligatorisk redovisning av sjukfrånvaron.

Arbetsmiljöverkets synpunkter och ställningstaganden

1. Certifiering i den nya tillsynsmodellen (4.2)

Arbetsmiljöverket är i grunden positiv till att arbetsmiljöcertifiering används som styrmedel. Arbetsmiljöverket delar utredningens förslag om att "Arbetsgivare som blivit arbetsmiljöcertifierade av ett ackrediterat certifieringsorgan i enlighet med kraven i föreskrifterna om systematiskt arbetsmiljöarbete i AFS 2001:1 eller kraven i standarden OHSAS 18001 blir undantagna från genomgången av samtliga arbetsställen och får en tilläggsmärkning."

När det gäller märkning skrev Arbetsmiljöverket i svaret på delbetänkandet En ny modell för arbetsmiljö tillsyn (SOU 2009:40): "Frågan om vilken typ av märkning och vad för slags "beslut" som bör användas är oklar och inte helt enkel att ta ställning till. Utredningens förslag, en "trafikljusmodell", innebär en genomgripande ändring av Arbetsmiljöverkets tillsynsmodell. Förändringen är av den storleken att frågan bör övervägas mer noggrant än vad utredningen

haft tid till. Även "trafikljusmodellens" rättsliga status och konsekvenserna av att ett arbetsställe placeras in på grönt, gult eller rött behöver utredas och klargöras. Arbetsmiljöverket förslår därför att frågan utreds vidare och att regeringen ger Arbetsmiljöverket detta uppdrag."

Arbetsmiljöverket anser fortfarande att frågan om märkning måste utredas innan en tilläggsmärkning blir aktuell.

Vad gäller förslaget till lydelse av 15 § arbetsmiljöförordningen (se sidan 17) framgår inte vilken kravnivå som ett certifierat arbetsställe ska behöva uppfylla för att komma ifråga för undantag. Bara de är certifierade så räcker det. En kravnivå bör anges. I betänkandet anges vilken nivå man tänkt sig, jämför bland annat sidan 9, men det måste också anges i författningen.

Det är för otydligt från vilken tillsyn som certifierade verksamheter ska vara undantagna, formuleringen kan ge intryck av att certifierade verksamheter undantas tillsyn generellt. Som vi tolkar det är detta inte utredningen avsikt. Ett förslag är att hänvisa till det stycke för vilket de ska vara undantagna tillsynen, d.v.s. stycke två i förslaget.

Skillnader mot delbetänkandet

Enligt delbetänkandets förslag (SOU 2009:40, avsnitt 3.4 sidan 70-71) skulle den reglering som behövs för att införa den nya tillsynsmodellen överlåtas till Arbetsmiljöverket. Nu föreslår utredningen att en bestämmelse om den nya tillsynsmodellen samt undantag från denna för företag med arbetsmiljöcertifiering ska införas i 15 § arbetsmiljöförordningen . Arbetsmiljöverket delar inte utredningens förslag i denna fråga utan förordar det ursprungliga förslaget.

2. Arbetsmiljökrav i upphandlingen (4.3)

Inledningsvis vill Arbetsmiljöverket framföra att verket ser mycket positivt på att utredningen lyfter fram riskbedömningar som ett krav vid upphandling. Ett förebyggande, systematiskt arbetsmiljöarbete leder till en bra arbetsmiljö, och en riskbedömning är grunden i detta arbete. Det är också viktigt för att säkerställa konkurrensneutralitet.

Arbetsmiljöverket anser dock att det finns en del oklarheter kring utredningens förslag, både när det gäller innehåll och bestämmelsernas placering, som behöver klargöras ytterligare.

Arbetsmiljöverket tycker inte att det tillräckligt tydligt framgår av författningsförslaget att det är en skriftlig riskbedömning enligt Arbetsmiljöverkets föreskrifter om systematiskt arbetsmiljöarbete (AFS 2001:1) som avses.

Utredningen föreslår att en bestämmelse om upphandling förs in i arbetsmiljölagen med en hänvisning i lagen om offentlig upphandling. Arbetsmiljöverket anser att det vore mer logiskt att göra tvärtom det vill säga att föra in bestämmelsen i lagen om offentlig upphandling med en hänvisning i arbetsmiljölagen. Detta för att samla det som gäller vid upphandlingar och underlätta för den som ska lämna anbud.

3. Arbetsmiljö i utbildningen (4.4)

Arbetsmiljöverket delar utredningens förslag. Att arbetsmiljökunskap integreras med andra frågor, att lära sig vilken betydelse det har för verksamheten, är av största vikt. Att införa denna kunskap på civilingenjörs- och civilekonomutbildningarna är en bra början. Arbetsmiljöverkets önskan är också att arbetsmiljökunskap blir en naturlig del i utbildningarna på gymnasienivå, särskilt på de mer praktiska linjerna.

4. Obligatorisk redovisning av sjukfrånvaron (4.5)

Arbetsmiljöverket delar utredningens förslag. Det är viktigt att redovisningen av sjukfrånvaron finns kvar i årsredovisningarna för att även synliggöra vissa personalekonomiska konsekvenser som har bra anknytning till arbetsmiljön.

De som deltagit

Yttrandet har avgetts av generaldirektören Sjöberg. I den slutliga handläggningen har även avdelningscheferna Persson, Nilsson, Middelman, Olsson, Crona och Callermo deltagit. Föredragande har varit Barbro Köhler Krantz.

Mikael Sjöberg

Barbro Köhler Krantz